

Byggnadsvästen

Medlemstidning för Bygg 6:an Väst, Bygg 12:an, Byggnads Borås och Byggnads avd 22 Halmstad, årgång 2, nr 4, november 2011

**Glasarbete
i nutid** sid 8-9

**Skatt att vara
rädd om** sid 5

Väst
BYGGNADS

Bygg 6:an Väst

Swedenborg Center
Lasarettsvägen 9
461 52 TROLLHÄTTAN
Tel: 0520-48 92 70, direktnr på sid 16
Fax: 0520-48 92 99
E-post: bygg6an@byggnads.se
www.byggnads.se klicka på Avdelningar och sök Bygg 6:an Väst
Filialkontor
Box 417 (Besök: Torggatan 18)
541 28 Skövde
Tel: 0500-44 75 00, direktnr på sid 16
Fax: 0500-44 75 09

Öppettider:

Månd - torsd: 8-12, 13-16

Fred: 8-12

Har du svårt att komma dessa tider?
Ring! Vi kan komma överens om en tid som passar dig bättre.

Telefontider:

Månd - torsd: 7.30-12, 13-16.30

Fred: 7.30-15

Byggnads Borås

Alidelundsgatan 9
506 31 BORÅS
Tel: 033-10 01 50, direktnr på sid 16
Fax: 033-12 06 48
E-post: boras@byggnads.se
Postgiro: 2047 132
www.byggnads.se Klicka på Avdelningar och sök Byggnads Borås

Öppet- och telefontider:

Månd - torsd: 7.30-12, 13-16.30

Fred: 7.30-16

Har du svårt att komma dessa tider?
Ring! Vi kan komma överens om en tid som passar dig bättre.

Bygg 12:an

Olof Palmes Plats 1 (vid Järntorget)
413 04 GÖTEBORG
Jourhavande ombudsman svarar på fackliga frågor: 031-774 33 31
Tel: 031-774 33 00, direktnr på sid 16
Fax: 031-774 33 77
E-post: bygg12an@byggnads.se eller medlemservice.12@byggnads.se
www.byggnads.se/goteborg

Öppettider:

Månd - torsd: 8-12, 13-16

Fred: 8-12

Har du svårt att komma dessa tider?
Ring! Vi kan komma överens om en tid som passar dig bättre.

Telefontider:

Månd - fred: 8-12, 13-16

(Dag före "röd dag" och "afton" 8-12)

Byggnads avd 22 Halmstad

Box 4013
300 04 HALMSTAD
Besök och transporter:
Andersbergsringen 104
302 55 HALMSTAD
Tel: 010-601 10 22, direktnr på sid 16
Fax: 010-601 13 98
E-post: halmstad@byggnads.se
www.byggnads.se Klicka på Avdelningar och sök Byggnads avd 22 Halmstad

Öppet- och telefontider:

Månd-fred: 8-12, 13-16.30

Har du svårt att komma dessa tider?
Ring! Vi kan komma överens om en tid som passar dig bättre.

Tidningen Byggvästen

utkommer med fyra nummer per år
Adress: Byggvästen, Olof Palmes
Plats 1, 413 04 GÖTEBORG

Ansvarig utgivare: Tomas Emanuelsson
Ställföreträdande ansvarig utgivare:

Sig Bengtsson

Redaktör, text och foto (om ej annat anges):

Marie Thegerström, 031-774 33 61
marie.thegerstrom@byggnads.se

Redaktionskommitté detta nummer:

Bengt Karlsson, Jack Rolka, Tomas Lundin, Magnus Olofsson, Stig Bengtsson och Henrik Fager.

Tryck: Sjuhäradsbygdens Tryckeri AB

A-kassan,

Regionkontor

Andersbergsringen 104
300 04 HALMSTAD

Telefon: 010-601 18 00

E-post: akassan@byggnads.se

Öppettider:

Endast bokade besök.

Telefontider:

Månd-torsd 8-11.30, 13-15

Fred 8-11.30

Obs! Alla handlingar sänds till Arjeplog

Kassakort skickas till: Byggnads a-kassa, FE36, 930 87 ARJEPLOG

Alla övriga handlingar till:

Byggnads a-kassa, FE36,
930 88 ARJEPLOG

Arbetslös i Trollhättan?

Allaföreningen/Kraftcentrum och Bygg 6: an Väst erbjuder följande studiecirklar gratis: facklig medlemsutbildning, data, internet, engelska, spanska, pengar för livet m m.

Du som är arbetslös i Trollhättans kommun erbjuds även ett *gratis friskvårdskort* till Älvhögsborg. Öppet månd och fred kl 13-15. Kortet hämtas på Klintv 9 el på Kronogårdstorget mellan 8 och 16. Kortet gäller 1 okt - 31 dec 2011.

För info 0520-300 90/kraft-centrum@telia.com/www.allaforeningen.se

Omslagsbilden: Glasarbete innebär mycket mer än att byta glas i fönster. Bakom ryggen på Daniel Finnbäck skymtar vi en industrilikhande verkstad. Läs på sid 8-9.

Vinn fyra trisslotter. Vad föreställer bilden?

Vad föreställer bilden här intill? Något de flesta använder varje dag.

Fyra trisslotter sänds till den medlem vars rätta svar dras först.

Vinnare i nr 3, -11 blev John Eklund, Västra Frölunda. Rätt svar: Bilden föreställde en tjugokronorssedel. Förstås.

Skriv senast 5 dec till: Trisslottävlingen, Byggvästen, Olof Palmes Plats 1, 413 04 GÖTEBORG alt marie.thegerstrom@byggnads.se (glöm ej namn, adress och helst person- eller medlemsnummer)

Lokal del av hemsidan

På www.byggnads.se finns en flik, *Avdelningar*. Via den hittar du just din avdelnings (snart regions) hemsida.

Vill du uttrycka en åsikt i en *facklig* fråga? Skriv ett kort inlägg (max 1000 tecken). Maila till: marie.thegerstrom@byggnads.se. Publicering i mån av plats.

Ordföranden har ordet

Denna artikel avslutar mitt långa fackliga engagemang som började 1977. Då valdes jag till ordförande i Falkenbergssktionen. Många förändringar har gjorts under åren, men ingen så omfattande som regionbildandet.

Jag säger som Martin Luther King "Jag har en dröm", en väl fungerande fackförening. Den 26 nov sätter det interimistiska regionsfullmäktige projektet i sjön. Den 1 jan 2012 bildar fyra avdelningar regionen Byggnads Väst. Då *börjar* arbetet att förverkliga alla planer. Likna det med hur det var när vi hade nybyggnadsvarv i Sverige. Man sjösatte skrovet och sedan började man inreda och utrusta.

I min dröm tror jag på att starta yrkesklubbar och förtroendemannaklubbar. Där ska vi diskutera specifika frågor och därmed få med fler på vagnen. MB-grupper genomför UVA-möten, som är en hörnpelare för att sprida facklig information. Mötena hålls på arbetstid så närvaron blir betydligt högre än på kvällsmöten. En väl fungerande MB-grupp gör att funktionärerna kan lägga mer tid på de mindre företagen som saknar MB-grupp. Det gynnar oss alla. Alla ska vara med!

I min dröm ser jag att även administrativa förändringar gynnar medlemmarna. Det blir lättare att få kontakt med någon i en specifik fråga.

Vi måste hjälpas åt med att värva medlemmar. Annars får vi svårt att försvara kollektivavtalet. Många, av dem vi arbetar och äter ihop med, åker snål-skjuts. Om vi samåker till jobbet får den som åker med göra rätt för sig, men inte den som tar del av kollektivavtalets villkor. Det accepteras tyvärr på många arbetsplatser. Man vill inte stöta sig med kollegorna. Bättre att betala kostnaderna för sina arbetskamrater?

De som inte är medlemmar ser ut precis som vi andra, alltså måste vi fråga dem om de är medlemmar. Med fler medlemmar kan vi kanske till och med förbättra vårt kollektivavtal, den bästa medlemsnyttan!

Jag fann ett uppprop daterat 1930:

Inom Falkenberg existerar det en del missförhållande som det bör vara varje fackligt organiserad arbetares plikt att vara behjälplig med att få avhjälpt. Det finns nämligen en del arbetare (ej organiserade) som bedriver en mycket snuskig konkurrens gentemot de organiserade arbetarna i synnerhet mot målare, snickare m.fl. grupper genom att åtaga sig arbete till underpris. Detta är ett ofog som bör stävjas. Alla fackligt organiserade arbetare uppmanas att vid behov av arbetskraft anlita organiserade arbetare. Samtidigt påpekas ett annat missförhållande nämligen att organiserade arbetare utöver sin vanliga arbetstid på den ordinarie arbetsplatsen på kvällarna utför arbeten på andra håll och därigenom kanske bidrog till att någon yrkeskamrat går arbetslös. Man kan fodra av organiserade arbetare att de avhåller sig från sådant handlingssätt kränkande för 8 timmars dagens moral, dels blir det en illojal konkurrens som bör stävjas.

Byggnadsarbetare i politiken är också viktigt för den fackliga organisationen. Att ha fler som kan våra frågor i riksdagen skulle inte sitta dumt. För det är bra att vara representerad av en som har haft ett normalt arbetsliv. Starta rekryteringen omgående. För 2014 ska Reinfeldt och Co få på nöten.

Med dessa ord önskar jag regionen lycka till. Jag fortsätter att jobba i Byggnads anda om så bara i politiken.

Stig Bengtsson
Ordförande Byggnads Halmstad

Kort info

Inträdesansökan på hemsidan

Äntligen! Nu kan man söka medlemskap genom att fylla i sina uppgifter på Byggnads hemsida. Du som är medlem tipsa dem runt dig som inte är det om att gå in på www.byggnads.se och klicka på fliken Medlemskap/Bli medlem. Snabbt och lätt.

Lägre arbetslöshetsavgift

Fr o m den 1 sept 2011 är grundavgiften till Byggnadsarbetarnas a-kassa 125 kr/mån och arbetslöshetsavgiften är 110 kr/ mån (tidigare 180 kr/mån).

Arbetslösheten

Den 30 sept 2011 var 2 048 personer inom byggbranschen (många yrken) i Västra Götaland öppet arbetslösa eller i program (jobb- och utvecklingsgarantin, ungdomsgarantin, arbetsmarknadsutbildning eller arbetspraktik). Därav var 815 lärlingar (624 under 25 år). I Hallands län var motsvarande siffror 241 personer öppet arbetslösa eller i program, varav 122 var lärlingar (98 under 25 år).

I GR-området (tretton samarbetande kommuner i Västsverige) fanns 1 061 personer arbetslösa/i program, varav 387 är lärlingar (288 under 25 år).

Personalförändringar

Daniel Hell förstärker ombudsmannakåren på Bygg 6:an Väst fr o m den 17 okt 2011. Han är snickare och kommer från Sefa Byggnads AB. Han har där haft fackliga uppdrag som lagbas, MB-ledamot och skyddsombud. **Roger Sjöblom** förstärker ytterligare samma avdelning i november. Även han är snickare och kommer från Skanska Direkt AB. Han har där varit lagbas och skyddsombud. Han sitter också i avdelningens styrelse.

Henrik Fager, Byggnads Halmstad, är föräldraledig måndagar och tisdagar fram t o m årsskiftet.

Björn Åkesson, ombudsman på Bygg 6:an Väst, slutade sin anställning den 16 sept 2011. Han har bland annat arbetat med löne- och avtalsbrottsförhandlingar och tvister.

Arbetsvidsförkortningen

Glöm inte att alla avtal innehåller rätt till arbetsvidsförkortning. Ta ut den!

Var med på ditt medlemsmöte

Alla medlemmar har ett möte att komma till. Osäker vart du ska gå? Ring (sid 2)!

Bygg 6:an Väst, Trollhättan/Skövde

Bengtsfors

Onsd 23 nov kl 16.30
Restaurang Freden, Bengtsfors

Ed

Torsd 24 nov kl 16.30
Gästhuset Tjuren, Ed

Lysekil

Onsd 23 nov kl 18.30
Folkets Hus, Lysekil

Trollhättan/Lilla Edet

Tisd 22 nov kl 17
Bygg 6:an Väst, Swedenborg Center,
Trollhättan

Tidaholm-Hjo och Falköping

Torsd 24 nov kl 18.30
Trinnöjesg 27 D, Falköping
Tema: Budget

Vänersborg

Tisd 22 nov kl 18.30
Nygatan 14, Vänersborg
Tema: Budget i den nya regionen

Uddevalla

Torsd 24 nov kl 18.30
Bowlinghallen, Uddevalla
Tema: Budget i den nya regionen och
lokalfrågan

Skövde - Tibro - Karlsborg

Tisd 22 nov kl 17
O'Learys bowlinghall, Arena Skövde.
Mat och möte i VIP-rummet, därefter
bowling. Anmäl senast 17 nov, 0500-
44 75 01 eller 0702-68 15 24.
Tema: Inför budgetmött 26 nov

Skara

Onsd 23 nov kl 18.30
HSB-lokalen, Järnvägsg 16, Skara

Lidköping

Månd 21 nov kl 18.30
Läktarsalen Folkets hus, Lidköping
Tema: Budget i den nya regionen.
Anmälan 0703-967318

Grebbestad/Strömstad

Möten/besök efter önskemål. Vill du
ha besök? Är det något du funderar
över? Intresserad av fackliga studier?
Rickard Kronlid, 0520-48 92 75

Åmål

Torsd 24 nov kl 18.30
ABF-lokalen, Åmål
Tema: Budget i den nya regionen

Byggnads Borås

Alingsås, Sektion 01

Torsd 1 dec kl 18
ABF:s lokaler, Södra Strömg 15,
Alingsås.
Anmälan till Ronny Karlsson,
0708-13 61 59

Borås, Sektion 02

Månd 28 nov kl 18
Byggnads Borås expedition, Ali-
delundsg 9
Anmälan till Magnus Carlsson,
0708-13 61 57

Ulricehamn, Sektion 04

Tisd 29 nov kl 18
Folkets hus, Ulricehamn.
Anmälan till Peter Hellberg,
0708-13 61 55

Mark - Svenljunga, Sektion 05

Torsd 1 dec kl 18
Värdshuset i Kinna
Anmälan till Tomas Lundin,
0708-13 61 54, senast 25 nov

Tema på alla möten: Bildandet av
medlemskretsar

Bygg 12:an Göteborg

Centrum, Sektion 1

Onsd 30 nov kl 17
AFIGs lokaler, Järntorget 7, vån 5
Göteborg

Sydost, Sektion 2

Torsd 1 dec kl 17
Viran, Mölndals Folkets Hus
Gäst: Mikolaj Kosieradzki, tolk

Nord, Sektion 3

Månd 16 jan 2012 kl 18 (årsmöte),
S-lokalen, Anders Prästg 1, Kungälv

NCC (Byggnads fackklubb)

Torsd 8 dec kl 16.30, NCCs kontor Kromet
Björn Törnvall, Fonus är gäst.
Gift eller sambo, spelar det någon roll
om något händer?

Byggnads avd 22 Halmstad

Getinge, Sektion 04

Tisd 6 dec kl 18.30, budgetmöte
Getinge Motell.

Halmstad Sektion 05

Onsd 11 jan kl 18 (årsmöte)
Fackens hus, Andersbergsringen 104

Varberg, Sektion 11

Falkenberg, Sektion 03

Torsd 24 nov kl 18.30
Budgetmöte, Björkängs Motell, Varberg
Torsd 19 jan 2012 kl 18.30 Folkets Hus,
Varberg. (Årsmöte sektion 11).

Medlemsavgift efter inkomst

Sen 1 jan 2011 styrs medlemsavgiften av
inkomst. Meddela vad du tjänar (om det
är under 167 kr/tim el 29 000 kr/mån) via
www.byggnads.se eller ring 031-774 33 27.
Välj gärna att betala via autogiro också.

Hemsida bara för medlemmar

Alla medlemmar kan logga in till sina
medlemssidor på Byggnads hemsida,
www.byggnads.se. Ha person- och med-
lemsnummer framme, det senare finns
på tidningen Byggnadsarbetaren.

Om många gaddar sig samman så blir det ett "giftigt" skydd mot försämringar i kollektivavtalen. Det byggnadsarbetare under åren uppnått tillsammans måste alla envist vakta och försvara.

Vad försvinner först?

Helglön, arbetstidsförkortning eller reseersättningen?

Varför har byggnadsarbetarna idag arbetstidsförkortning, lön på "röda dagar" och högre semesterersättning än vad lagen skriver? Svaret stavas KOLLEKTIVAVTAL.

Om man lyssnar noga så hörs det vad detta rätt så slitna ord betyder. *Kollektiv* i det här sammanhanget är massvis av personer tillsammans, medlemmar. *Avtal* är då en överenskommelse som träffas mellan två organisationer. De har valda företrädare som förhandlar fram avtalets innehåll. Byggnads är en part och den andra parten representerar arbetsgivare.

Så, hur starkt är ett kollektivavtal utan kollektiv? Egentligen är den enda styrkan Byggnads har i förhandlingar att de kan hänvisa till att flertalet byggnadsarbetare stöttar genom att vara medlemmar i fackföreningen.

Det betyder alltså att många måste vara medlemmar för att vi ska kunna fortsätta att förbättra innehållet i kollektivavtalen. Blir vi för få måste vi kanske istället börja "sälja bort" det vi tror är självklart idag. Saker som lön på "röda dagar", reseersättning, arbetstidsförkortning, 13 % semesterersättning (istället för lagens 12 %) kan försvinna.

Prata därför med *alla* på din arbetsplats och förklara varför de behöver vara medlemmar. Även om de får ta del av förmånerna i avtalet även utan medlemskap. För så måste det vara. Om inte kan arbetsgivare t ex välja att anställa bara icke-medlemmar och avstå från att ge dem förmåner. En löne- och villkorsdumpning uppstår. Jobben för medlemmarna hotas. Men återigen, om för få är medlemmar så kan allt vi kollektivt fått igenom "gå upp i rök". Drygt hundra års facklig kamp blir förgäves. Försvinner avtalen helt finns det ingen botten att falla ner på, ingen minimilön t ex.

Kollektivavtalet är också viktigt för arbetsgivare. Under tiden avtalet gäller (vanligen ett till tre år) är de garanterade arbetsfred, inga vilda strejker.

Arbeta inte heller i företag utan avtal. Du kan där inte hävda viss lön m m.

Läs noga vad LOs tidigare ordförande Bertil Whinberg skrev: "*Inte ett enda framsteg har kommit av sig självt. För varje förbättring av lön, arbetsförhållanden, inflytande och social trygghet har motståndet varit hårt från människor som av hävd eller börd ansett sig ha rätt till mer av livets goda, än vad arbetare förunnas*".

Avtalet är en skatt att vara rädd om.

Avtal och Annat

Vi tecknar avtal

Bygg 6:an Väst: Benny Augustsson, Mikael Holmqvist, Bengt Karlsson, Jan Nyqvist och Hans-Erik Lidén

Bygg 12:an: Jan-Erik Berg, Dan Berggren, Mats Gröndahl, Anders Johansson och Ingemar Rönn

Byggnads Borås: Ronny Karlsson och Tomas Lundin

Byggnads avd 22 Halmstad: Jesper Carlsson och Tomas Sundqvist

Telefonnummer och mail se sid 16

En ny avtalsrörelse väntar

Den 31 mars 2012 ska de flesta av Byggnads avtal vara omförhandlade. Byggavtalets villkor gäller dock t o m febr 2013. Utom löneöverenskommelsen. Den ska vara färdigförhandlad den 29 febr 2012. Följ med på hemsidan www.byggnads.se.

Guldgruva i avtalet

Alltför sällan nämns att kollektivavtalen innehåller en skyldighet för arbetsgivare att betala in avtalspension (SAF-LO) för arbetstagarna, från månaden de fyller 25 år. För lön intjänad 2011 betalas 4,3 % på lönen in.

Arbeta inte på natten

Enligt lag är det förbjudet att arbeta mellan klockan 22 och 05. Dispens kan ges för en månad om man vänder sig till sin fackliga avdelning/region, se sidan 2. För längre dispens tid kontaktas förbundskontoret, 08-728 48 00

Pensionärsmöten

Höstens sista möte för Bygg 12:ans pensionärer hålls på traditionsenligt sätt.

Den 7 december kl 11-14: Lucia kommer från Hagaskolan till AFIGs lokaler, Järntorget 7 (vån 5), Göteborg Kaffe och smörgås serveras. Lotteri.

Vårsmöten 2012 hålls den 18 januari, 22 februari och 21 mars (årsmöte) kl 12-15. Lokal och underhållning ännu ej klara.

Frågor ställs till Bertil Abrahamsson, 031-26 69 97

Ingen utväg. På vägen mot att en region bildas måste många formella beslut tas. Här avslutar Tomas Emanuelsson Bygg 12:ans sista representantskapsmöte i september 2011.

Nu klubbas besluten

Denna tidnings utgivare, fyra "gamla" fackliga avdelningar, bildar snart en region, Byggnads Väst. Den ska ge medlemmarna ökad service. Många beslut tas nu i dagarna.

Regionen delas in i fem verksamhetsområden med ett kontor i varje, de avdelningskontor som finns idag. Tillgängligheten blir alltså densamma. Men administrationen samordnas och ska blir än mer effektiv. Den tid som då frigörs kommer medlemmar direkt till del i form av t ex ökat antal arbetsplatsbesök och bättre bevakning av medlemmars lönenivåer och arbetsvillkor.

Sektionerna, som de ser ut idag, försvinner. De fem verksamhetsområdena delas istället in i *medlemskretsar*. Varje medlem tillhör från och med 1 jan 2012 en sådan. Med mer lättförståeliga demokratiska former kan medlemmar

här skapa lockande och intressanta möten, formulera förslag till förändringar och föreslå personer till beslutande positioner.

Dessa förslag får *regionfullmäktige*, den demokratiskt valda församling som fattar avgörande beslut i regionen.

Den 26 november 2011 hålls ett interimistiskt (tillfälligt sammansatt) regionfullmäktigemöte. De som sitter med där är de som tidigare suttit i de fyra avdelningarnas representantskap. På detta möte klubbas många nödvändiga beslut inför bildandet av regionen.

En viktig nyhet är att *medlemmar med fackliga uppdrag kan bilda klubbar* där man kan t ex kan besluta om att ställa samma krav samtidigt i olika företag.

Frågor ställs till Tomas Emanuelsson, 031-774 33 63 eller tomas.emmanuelsson@byggnads.se

Ge barnen en magisk teaterupplevelse

I vinter spelar Folkteatern i Göteborg återigen den tidigare utsålda och rosade familjeföreställningen Katitzi, efter Katarina Taikons uppskattade böcker.

Katitzi är tio år och de andra barnen på gården säger att Katitzi är zigenare och att zigenare stjälar och ljuger och inte betar sig som alla andra. Men Katitzi varken stjälar eller ljuger. Och hon vill inte bara vara som alla

andra. Hon vill helt enkelt vara precis den hon är. Familjeföreställning fr 7 år.

Medlem, skynda! Du kan fortfarande se Katitzi för 160 kr (ord pris 240 kr) den 18 eller 19 nov. Boka i biljettkassan 031-60 75 75!

Vad Byggnads gör

Partihallslänken på en skiss innan byggstart för snart tre år sedan. Idag är den snart färdig. Många byggnadsarbetare här har fått hjälp av Byggnads att få ut rätt ersättningar.

Pengar till rätta ägare

Dagligen hjälper Byggnads ombudsmän medlemmar som råkar ut för fel, begångna av deras arbetsgivare. Inte alltid av illvilja. Men det som felar ska rättas till. En medlem besökte Bygg 12:an. Det resulterade i att ett företag fick betala ut över en halv miljon kronor.

Mer eller mindre av en slump upptäckte Mikolaj Kosieradzki, polsk tolk i Byggnads Väst, att det saknades uppgifter om arbetstidsförkortning på en medlems lönespecifikation. Han hade kommit till Bygg 12:an i ett annat ärende. Medlemmen gav sitt medgivande till att Byggnads skulle begära förhandling med hans arbetsgivare. Målet var att han skulle få retroaktiv ersättning för ej uttagen arbetstidsförkortning.

En ombudsman på Bygg 12:an, tog sig an ärendet. Det visade sig snart svälla. Det var cirka 120 arbetstagare som inte fått ut intjänade pengar vid bygget av Partihallslänken i Göteborg. Jobbet, för deras del, hade pågått i ca ett och ett halvt år. I snitt hade de 25 timmar, som skulle ersättas med utgående lön (167:50 kr/tim), att kräva ersättning för. Lågt räknat fick företaget betala ut en dryg halv miljon kr efter ett antal förhandlingar och mycket mailkorrespondens. Den 23 sept fick arbetstagarna sina pengar utbetalda.

Detta är *ett* av många exempel i en facklig vardag. Kontakta Byggnads om du upplever att något är fel på jobbet.

Tycker fler plåtslagare ska använda facket

Plåtslagare borde jobba mer på ackord. Och ta hjälp av facket. Det menar Lasse Eriksson är ett bra sätt att få nytta av medlemsavgiften. God nytta!

Lars-Göran "Mellby-Lasse" Eriksson (här Lasse) brinner för ackordet. Det uttrycker Henrik Forsäter som arbetar tillsammans med Lasse under det uppskurna taket till Klaragymnasiet i Halmstad. De bägge, som jobbar på BravidaSverige AB, håller på att installera ny ventilation. Ett bråttomjobb som för deras del startat sex veckor försenat men i princip ska det ändå vara färdigt när det ursprungligen var tänkt. Så en lätt stress känns i luften när Lasse berättar om olika framtidstankar för plåt- och ventilationsavtalen.

Han har suttit med i förhandlingsdelegationen i Stockholm när det senaste avtalet förhandlades fram och nu är han med i en referensgrupp på riksnivå. I den pratar man om framtiden för flera avtal vilket skapar viss oro för att villkor som avtalats fram under åren riskerar att försämrats.

- Vi har t ex högre milersättning än Byggavtalet, påpekar Lasse.

För ett drygt decennium sedan gick Svenska Bleck- och Plåtslagareförbun-

det upp i Byggnadsarbetareförbundet.

- Då försvann all utveckling, menar Lasse som dock ser, nu när han befunnit sig i Stockholm, att det börjar hända saker. Nu är alltså tid att påverka.

Han efterlyser att elever och andra i yrket ska få utbildning, av facket och av andra killar som jobbat, om hur man arbetar på ackord. "Företaget räknar in jobb och det går runt utan vidare." Han beskriver skillnader på 60 kr/tim för i princip samma jobb. Han propagerar också för mättningslistan på nätet.

- Ackord handlar inte om att springa utan om att lägga upp jobb och inte arbeta med sånt som inte är betalt.

Lasse är ordförande i Bravidas verkstadsklubb. Träffarna har 100 % närvaro. Är Lasse en blivande utbildare?

- Jag kan mitt avtal, säger han och anser att om man använder det är medlemsavgiften väl värd att betala.

Vill du börja mäta?

Kontakta någon nedan.

Carl-Otto Widhja, Bygg 6:an Väst,
Conny Johansson, Bygg 12:an, Magnus Carlsson, Byggnads Borås eller Jesper Carlsson, Byggnads avd 22 Halmstad.
Telefonnr och mail se sid 16.

Lasse har gärna flera jobb igång samtidigt. Ifall det blir stopp på ett ställe kan han ta tag någon annanstans.

Medlemsavgiften förändras

Medlemmar som arbetar under Plåt-, Ventilations- och Kylavtalen kommer fr o m 1 jan 2012 att betala avgift fullt ut baserad på inkomsten, som övriga medlemmar. Tidigare har man haft en lägre avgift. För medlemmar i både a-kassan och Byggnads kommer höjningen inte att påverka avgiftens storlek särskilt mycket, jämfört med tidigare i år, eftersom a-kassans arbetslöshetsavgift sänktes med 70 kr den 1 sept 2011.

Lasse agerar på många fronter för att skapa bra villkor för sin yrkesgrupp.

Större byggen på gång

Arbetsplatserna redovisade här är de större av dem som arbetsgivarna, enligt gällande avtal, har anmält till Byggnads ca 1 juli-30 sept 2011.

Bygg 6:an Väst

Bf Matsson & Nilsson AB

Nyprod affärshus, Strömstad

Calles Bygg AB,

Nyprod förskola, Skövde

Hökerum Bygg AB

Nyprod lägenheter Mariestad

Peab Sverige AB

Nyprod lägenheter, m m, Grundsund

Om- och tillbyggn demensboende,

Grästorps

Veidekke Entreprenad AB

Mark- och betongarb, Mellerud

Bygg 12:an Göteborg

BRA Bygg AB

Nyprod bostäder, Billdal

Kontor, Mölndal

Con-Form Göteborg AB

Betongstomme och lägenheter, Gbg

F O Peterson & Söner Byggnads AB

Nyprod förskola/skola Eriksberg, Gbg

MVB Väst AB, Nyprod förskola, Gbg

NCC Construction Sverige AB

Nyprod bostäder, Kungsbacka

Nyprod äldreboende, förskola m m, Kba

Peab Sverige AB

Om- och tillbyggn hotell, Korsvägen, Gbg

Nyprod kontorshus, Stenungsund

Sefa Byggnads AB

Nyprod o tillbyggn kontor, Gårda, Gbg

Skanska Sverige AB

Nyprod hotell, Lindholmen, Gbg

Åhlin & Ekeröth Väst Byggnads AB

Stomentreprenad lägenh, Kviberg, Gbg

Byggnads Borås

Peab Nyprod äldreboende, Borås

Rydler's Bygg Nyprod lägenh, Alingsås

Sjuhärads Bygg

Nyprod lägenh, Bollebygd

Sjuhärads Puts

Fasadputs, Simonsland, Borås

Byggnads avd 22 Halmstad

Anjo Bygg, Nyprod hotell, Ringenäs Halmstad

NCC, Nyprod lägenheter, Söderkaj Halmstad

Peab, Nyprod särskilt boende, Halmstad

Skanska

Ombyggnad sjukhus, Varberg

Peter Jönsson vid maskinen som pressar profilerna av materialet från tyska Schüco.

Profiler med synnerligen varierande utseenden finns st

Här har ett isolersteg tryckts på plats.

Jörgen Johanson hanterar lagret för tillverkningen av enkelpartier och alla leveranser.

Laholms mästare mest

Lokalen där Ryds glas AB i Laholm verkar ser inte ut som bilden av ett traditionellt glasmästeri. Utom i ett hörn.

En trygg kittklump vandrar fram och tillbaka mellan Daniel Finnbäcks händer medan han berättar om sitt jobb. Kittet ska bli varmt och därmed hanterbart till fönstret som ligger på bänken (se omslaget). Daniel är, när han inte som idag rensar fönsterbågar, en av de fyra som är montörer på firman. Mestadels är de ute på fältet. Han är snickare i botten men kan tänka sig att framöver skaffa ett yrkesbevis för sitt nuvarande yrke.

I folkmun heter företaget fortfarande Laholms Glas trots att man vid förra årsskiftet bytte namn till Ryds Glas AB efter att ha ingått i koncernen, med 55 företag, i fyra år. Laholms Glas och Aluminium AB startade 1945 med två anställda i en gammal nedgång-en tegelbyggnad där man fick värma kittet över öppen eld. Så ser det inte ut nu. År 2003 byggdes de nya lokalerna man huserar i idag. Och det börjar redan bli trångt. Glaspartier har ökat kraftigt i all form av byggnation. Från att bygga in sommarstugans uterum till hela hus i glas.

Jörgen Johanson, skyddsombud,

facklig förtroendeman och den som har koll på alla transporter och leveranser, visar runt bland de olika stationerna i lokalen. Halva utrymmet upptas av tillverkningen av metallpartier (där glaset senare monteras in, på plats) av det tyska fabrikatet Schüco, enligt uppgift världsledande inom området. Här finns profiler för att göra skjut- och vikpartier, dörrar och fönster. Kund- eller arkitektritade eller standard. Peter Jönsson vet hur de olika delarna ska sättas samman, hur isolersteg ska tryckas in och hur man sen pressar profilerna, genom att välja rätt trissa bland nära hundra, så att "svajet" försvinner.

Med hjälp av en programmerad dator, som blivit något av en flaskhals i produktionen på senare tid, borras håll med mera så att partierna lätt ska kunna monteras ihop.

Ett tiotal personer arbetar i lokalen vars andra halva innehåller tillverkningen av så kallade enkelprofiler som grundaren Bengt Palmkvist från början tog fram. De här allt populärare profilerna tillverkas i Norge och det är här från Laholm hela landets Ryds Glas får dessa levererade. Mathias Persson och Emill Andréasson står vid varsitt bord och gör paket för sådana leveranser.

aplade på många håll i den stora lokalen.

Emil Andréasson arbetar med så kallat knock-down. Delar till glaspartier görs färdiga men monteras inte ihop utan plastas in och skickas till andra företag i Ryds Glas-koncernen.

montörer

Glas beställs främst från Emmaboda i Småland.

Stefan och Ola Palmkvist är två av de fyra ordinarie som i närområdet monterar in alla typer av glas i aluminiumpartierna. På längre avstånd är det ofta snickare som monterar glaset. Det fungerar bra men det har hänt att det blir fel som att glaset sätts upp och ner.

- Vi monterar helst själva, säger Stefan.

Idag kämpar de i en nybyggd villa en bit utanför Halmstad. Vädret är gråmulet och oktoberkyligt. Ofta arbetar de med uterum eller i vinterkalla sommarstugor t ex om de ska klä in verandor.

- På vintern kan det vara kallt som satan. Tvärdrag och blåsig, berättar Stefan men både han och Ola är nöjda med att de nu har bra skyddskläder.

Tunga lyft är också ett problem eftersom det inte alltid går att komma fram med hjälpmedel.

Det är ändå attraktivt att bli montör.

- Fördelen är att det är omväxlande och fritt under ansvar, säger Stefan

- Men ibland är det nästan så man längtar efter glasmästeriarbete. För att hålla liv i kunskapen.

Timlönen för glasarbetarna är som högst 152 kr. Ingen har valt att arbeta på ackord.

Ola och Stefan Palmkvist är söner till grundaren Bengt Palmkvist och två av fyra montörer på Ryds Glas AB i Labolm. Innan midsommar när trycket är stort, lånas montörer in.

Medlemmar som arbetar i glASFöretag i Göteborg vill i samband med denna artikel berätta att de genom att jobba på ackord har haft en snittinkomst på 177:64 senaste månaderna.

Nästa nummer av Byggvästen, nr 1 2012, kommer i januari 2012. Har du tips eller idéer om t ex arbetsplatser att besöka ring 031-774 33 61 eller maila marie.thegeerstrom@bygggnads.se

Att bli glasmästeriarbetare

Du kan antingen läsa Byggprogrammet på gymnasiet eller gå en traditionell lärlingsutbildning på ett företag. Att utbilda sig till glasmästeriarbetare tar 5 500 timmar, det vill säga ca 4 år. Utbildningen kan avslutas med ett yrkesprov som anordnas två gånger per år. Se film om yrket på www.bygggnads.se (startsidan) eller läs mer om utbildning eller prov på www.gbf.se.

Undviker konflikt genom samtal

Andreas Barrett bygger eget hus och hämtar barnen på dagis varje dag. Och han binner med en hel del fackliga uppdrag. Själv anser han att det han fick rätt så nyligen är extra viktigt.

Varför inte, svarar Andreas Barrett på frågan varför man ska bry sig.

- Det tar inte så mycket tid.

Han menar dessutom att det går åt mycket tid och energi till att gnälla och vara missnöjd. Men han tror att många är rädda för att ta på sig fackliga uppdrag för de känner att det blir en för tung börda och för mycket ansvar. Fast det är inte Andreas uppfattning. Efter-tänksamt ger han råd.

- Känner man att man vill förändra något och då vill vara med och påverka så finns det inget annat sätt.

Han är vvs-montör på NVS Installation AB i Halmstad och har nyligen utsetts till sammankallande i MB-verksamheten (medbestämmande) i hela regionen. Den består av ett tiotal företagsfilialer med varsinn MB-grupp.

- Vad det innebär egentligen är väl att jag ska se till att MB-verksamheten fungerar på de olika filialerna. Och stötta dem om det blir problem.

Andreas har jobbat på NVS Installation AB i sexton år och har under tiden sett hur medbestämmandet i företaget har utvecklats. Han har själv suttit med i MB-gruppen i Halmstad i ca tre år.

- För ett tiotal år sedan hade arbetsgivaren ett informationsmöte och sen blev det så som han sa. Idag har vi en kon-

Andreas Barrett är med i både MB- och lönegrupp på jobbet. Han tror att det är bästa sättet att få till förändring. Han är gärna bollplank om andra vill ta ett fackligt uppdrag.

struktiv dialog på mötena där beslut kommer ner på pränt. Och blir något som åtgärdas. Det gynnar bägge parter. Konflikter blir inte komplicerade.

Skyddet är Andreas hjärtefråga. Därför är han nöjd med att även skyddsombudet är med på MB-mötena, även om det ibland knorras från företagshåll.

Andreas jobbar på olika arbetsplatser och brukar snappa upp vilka samtalsämnen som är "heta". Men mer och mer kommer jobbkompisar nu självmant till honom med problem.

I lönegruppen på företaget, där han också sitter med, är det ofta fler viljor

som ska hanteras. Men lugnt och tryggt och med övertygelse reds dispyter ut.

Han har inget emot att ge feed-back, gärna till yngre, och menar att det är inte farligt att ställa frågor. Med kunskap får man "kött på benen". Och finns vilja kommer intresset per automatik.

- Engagemang är i grund och botten ett egenintresse. Men man ska inte ta på sig uppdrag som man inte kan fullfölja.

Andreas är kallad till rätt få kvällsmöten. Men om det inträffar uppfostrar han ibland nästa generation i engagemang.

- För antingen kommer jag med barn eller så kommer jag inte alls.

Du kanske har försäkringspengar att hämta ut

Medlemsolycksfall-fritid

Används vid fritidsskador. Läs på www.folksam.se/byggnads

AGS-försäkringen

Denna ger minst 12,5 % av betald sjukpenning i ersättning vid sjukskrivning

från dag 15 om man varit anställd minst 90 dagar i företag med avtal. www.afa.se.

AGB-försäkringen

Ersättning till dig som är 40 år eller mer vid uppsägning p g a arbetsbrist. Du ska ha varit anställd minst 50 mån under

fem år i företag som har kollektivavtal

Kontaktpersoner (tel/mail se sid 16)

Morgan Karlsson, Bygg 6:an Väst

Charlotte Bejmyr, Bygg 12:an

Tomas Lundin, Byggnads Borås

Jesper Carlsson, Byggnads Halmstad

Säkra ställningarna

Under hösten riktar Byggnads extra fokus på hur ställningsbyggande utförs. Så gott som alltid måste den som bygger ha dokumenterad utbildning.

En dag i september fick alla skyddsombud i uppgift att kontrollera ställningar på sina byggen. Hur hade de byggts? Vem hade byggt och hade de den utbildning som krävs? Resultatet behandlas nu men Hans Stevander, regionalt skyddsombud på Bygg 12:an, berättar hur det var när han besökte arbetsplatser.

– Jag fick avbryta arbetet.

Det som brister är utöver monteringsfel ofta dokumenterad utbildning. Minimikrav, som arbetsgivaren måste förvisa sig om att arbetstagaren har:

Särskild information (2-4 tim) för arbete, i begränsad omfattning, med ställningar med en höjd till arbetsplan av max 2 m. Utformning enligt generell

monteringsinstruktion.

Allmän utbildning (16 tim) för arbete med ställningar med högst 9 m (fyra bomlagshöjder) till arbetsplan. Utformningen helt enligt generell monteringsinstruktion.

Särskild utbildning (80 tim) för arbete med mer komplicerade ställningar än de som nämns ovan.

Arbetsgivaren bekostar utbildningen. Även den som leder arbetet ska ha motsvarande utbildning.

På många arbetsplatser arbetar ställningsbyggare från andra länder. I regel saknar de tillräcklig utbildning. De ska då få en kompletteringsutbildning innan de bygger ställning. Svenska regler skiljer sig ofta från andra länders regler.

Alla ställningar ska kontrolleras innan de tas i bruk. När de sedan används ska de kontrolleras regelbundet

Värsting

Bild: Peter Hellberg

Fallolyckor är de absolut vanligaste skälen till både dödsfall och allvarliga skador i byggbranschen. Var och en kan se vilka risker takarbetarna utsätter sig för på den här bilden. Gör inte det. Kräv fallskydd.

Bygg inte ställning utan utbildning

Som ett led i en samlad Byggnadsinsats för att förbättra arbetsmiljön har jag varit runt på olika byggen och tittat på ställningar. Extra noga har jag studerat ställningar på mindre arbetsplatser. Där fanns inte många som hade utbildning på att bygga ställning. Man trodde att det räckte med att en av dem var utbildad så kunde de andra hantlanga. Det är inte tillåtet. Alla som arbetar med ställningen ska ha utbildning.

På de större arbetsplatserna var ställningarna något bättre.

Den vanligaste olyckan verkar vara att trallen flyttar sig så när man går på trallen faller man ner i hålet som skapats.

Om det sker en olycka på byggarbetsplatsen kontakta Byggnads. Det regionala skyddsombudet måste få reda på vad som hänt. Det görs inte alltid utan informationen kommer via radio, tv eller ryktesvägen, vilket är beklagligt.

Stefan Bengtsson
Regionalt skyddsombud

Acceptera inte "bara idag"

Att jobba i byggbranschen kräver att man är lite tuff, att man vågar utmana lite. Det är liksom en del av yrket. Klarar man inte det borde man kanske söka sig ett annat jobb.

Så länge det låter så här i branschen kommer risker, som vi anser är en del av jobbet, att finnas kvar. Vi är ofta bra på att skola in arbetskamrater i en jargong som kan vara härlig, men ibland förfärlig. "De hårda pojknarnas bransch" är något som ger krokiga ryggar, slitna leder och igendammade lungor. Det finns ingen anledning till varför vi ska acceptera att hälsan är en del av insatsen när vi väljer att bli byggare. Jag blir skräckslagen när jag hör kommentarer som "Du borde inte klaga, du ska veta vad jag fick göra när jag började på byggena."

Om vi inte hjälper och stöttar de yngre arbetskamraterna kommer tyvärr arbetet för en bättre arbetsmiljö att backa. Allt för ofta väljer vi att göra ett jobb bara idag, bara denna gång. Problemet är att imorgon och i övermorgon blir också bara idag, bara denna gång. Låt det istället börja med just denna dag, just denna gång – en fot sätts ned ihop med en annan. Vi vill inte sälja hälsan, inte denna gång, inte någon gång. Framtiden är gemensam vare sig vi vill det eller inte. Så låt oss kämpa för en arbetsmiljö som vi gemensamt kan acceptera. En arbetsmiljö som vi skulle tillåta våra barn att jobba i. För det är faktiskt det som det handlar om.

Jack Rolka, snickare

Regionala skyddsombud (telnr sid16)

Bygg 6:an Väst: Bengt Karlsson, Benny Augustsson, Carl-Otto Widhja, Mikael Holmqvist, Morgan Karlsson, Hans-Erik Lidén och Örjan Bolin

Bygg 12:an: Jan Thell, Hans Stevander, Dan Berggren, Jan-Erik Berg och Anders Karlsson

Byggnads Borås: Ronny Karlsson och Peter Hellberg

Byggnads Halmstad: Stefan Bengtsson, Henrik Fager och Jesper Carlsson

Säg din mening

Dela på utgifterna men inte inkomsterna?

Det har varit ekonomisk kris och som vanligt får byggbranschen lida. Byggandet stannar och rop om sammanhållning och solidaritet blir, när bördor växer, högre än någonsin.

Byggbranschen är nu igång igen. Politikerna tvingas bygga, privatpersoner vågar satsa i hus och företag etablerar sig och bygger. Företagen anställer och vinsterna ökar. Men lönerna och villkoren förbättras inte lika mycket. Ropen om sammanhållning avtar och arbetarna får inte ut sin del av pengarna!

Vi, Byggnads ungdomskommittéer, tycker att avtalsrörelsens krav är för låga. Vi som arbetar borde visa vad vi är värda. Våga sträcka oss efter något bättre.

Allmänheten ser oss inte som bildade eller innovativa. Vi ses som snusande vikingar med vulgärt språk, ointellektuella utan utbildning och vi tjänar alldeles för bra och har för många raster. Okunskapen är skrämmande.

Mannen som sitter i byssjan och tittar ut genom fönstret en novemberdag kl 11.20 är redan trött i ryggen. Takpappen jävlas alltid när det blåser. Kaffet är extra gott när det är kallt ute. Men om tio minuter ska han ta handskarna ur torkskåpet och gå ut i blåsten igen. Denna man befinner sig aldrig på löpsedlarna, men har i alla tider skrivit Sveriges historia.

Vad vi gemensamt har åstadkommit hittills är ett bevis inte bara på kraften av våra ideal utan också på vikten av vårt arbete. Ingen hade tjänat några pengar utan vårt arbete. Ropen om sammanhållning måste fortsätta även i goda tider. Visa vad vi är värda och vad vi har åstadkommit tillsammans.

Varför ska vi dela på utgifterna men inte inkomsterna?

Samtliga ungdomskommittéer i Byggnads Väst genom Rikard Andersson

Träffa fackliga ungdomar

Kontakta någon nedan, se sid 16

Bygg 6:an Väst: Rickard Kronlid

Bygg 12:an: Anders Johansson

Byggnads Borås: Ronny Karlsson

Byggnads avd 22 Halmstad: Henrik Fager

Under hela kursdagen kan deltagarna lyfta sina egna jobbproblem. Lukas Fridh, t v, pratade med handledaren Jack Rolka om vilka dammskydd som är bra. Fredrik Björkdahl lyssnar.

Hade knappt en aning innan

I ärlighetens namn vet du vad en fackförening gör? Vad du betalar till? Eller inte betalar till? Om inte, ta reda på det.

Vi har fått en helt annan inblick, menar killarna på bilden nedan.

Innan har det varit svårt att greppa vad en fackförening har för funktion.

De här ungdomarna är medlemmar och har blivit uppmuntrade av arbetskamrater att gå den här fackliga endagskursen. Men även äldre och du som inte är medlem är lika välkommen.

Innehållet under kursdagen är bland annat en beskrivning om varför fackförening och a-kassa bildades och fortfarande är nödvändiga. Deltagarna resonerar också om att innehållet i kol-

lektivavtalet, som reglerar lön och andra villkor på jobbet, absolut inte är självklart och ristat i sten. Motståndet mot försäkringar kan bli för svagt om antalet medlemmar är för få.

Ett fastställt kurstillfälle återstår i höst, **2 dec**. Men samla ihop ett gäng och boka en dags kurs, på jobbet t ex.

Kursdeltagare får ersättning (skattefritt stipendium) om man förlorar arbetsförtjänst. Man har rätt att få ledigt om arbetsgivaren informeras minst 14 dagar innan kursen. Och man får lunch!

Jack Rolka är handledare. Han nås för frågor och anmälan på 031-774 33 45 eller jack.rolka@byggnads.se. Du kan också anmäla dig på www.fackligutbildning.se

Nöjda deltagare. Fredrik Björkdahl, Lukas Fridh, Niklas Holmberg och Mikael Lundin är ense om att det är bra att få svar på frågor om vad facket kan hjälpa dem med. Nu vet de också varför lönen kan bli högre om många är medlemmar. Och att a-kassan är viktig även om man har jobb.

Martin Johansson och Patrik Borup är sällsynta exempel på byggnadsarbetare i politiken. De förstår inte varför inte fler vill veta vad som händer.

Vill brygga över till en bättre värld

De är förvånade. Patrik Borup och Martin Johansson undrar varför så få är nyfikna på det som påverkar allt väsentligt hemma och på jobbet.

Här byggs inte ett hus utan politiska beslut, sammanfattar Martin Johansson varför byggare måste finnas med där deras vardag bestäms.

Martin är byggnadssmed på AB BR Montageservice och politiskt aktiv på många håll, fast just nu inte i en nämnd.

I söderläge på Söderkaj i Halmstad sammanstrålar Martin och Patrik Borup, snickare på Anjo Bygg AB, för att prata om varför de är politiskt aktiva. Bägge bor i Halmstads närhet och har barn. Att de ska ha en bra tillvaro t ex i skolan är förstås en drivkraft för deras engagemang (Patrik finns t ex med i Barn- och Ungdomsnämnden) men också för att de strävar mot ett sam-

hälle där alla, trots ofta extremt olika förutsättningar, ska kunna leva bra.

– Därför måste det finnas folk från alla håll med där besluten tas. De som kan se saker från olika håll, menar Patrik.

De önskar att byggnadsarbetare tar med snacket från byssjan till politiken. Anledningen till "gnället" där går kanske att göra något åt. Intresset från deras omgivning är dock svalt. På sin höjd får Patrik en fråga om var en ny förskola ska byggas.

Gliringar, oftast med glimten i ögat, om frånvaro på jobbet kan de ta.

– Man har laglig rätt att vara ledig.

Martin är den ende på företaget, förutom chefen, som kör kranbilen. Det blir lite knivigt men löses med planering.

Patrik brukar lämna ett schema för hela året, som han fyller på efter hand, till arbetsledningen. I snitt har han två

möten i veckan både dag- och kvällstid.

De får ändå oftast jobbet att gå ihop ändå men Patrik medger att det kan vara svårt att fokusera ibland.

Hur gör då den som blir nyfiken på att vara med i det politiska "spelet"?

– Kan man inte reglerna i ett spel så blir man överkörd, förstår Patrik och rekommenderar att man går en facklig kurs. Eller att man går med i ett parti och får en ny medlemsutbildning där.

– De har inget att loosa på det. De får träffa nytt folk och får värdefull information, säger Patrik.

Att engagera sig i politiken är att stilla sin nyfikenhet och jobba för en bättre värld menar Martin som liksom Patrik växt upp med engagerade föräldrar. Dags för fler att bli det?

– Hur stark man än är kommer man ingenstans själv, säger Patrik.

Genomsnittsförtjänst per timme prestationslön och tidlön 2:a kvartalet 2011

Prestationslön (ackord och resultatlön)					Tidlön			
	Bygg 6:an Väst	Bygg 12:an	Byggnads Borås	Byggnads Halmstad	Bygg 6:an Väst	Bygg 12:an	Byggnads Borås	Byggnads Halmstad
Trä/Betong	0/0	174:50/0	0/0	0/0	154:16*	154:52*	155:72*	155:28*
TBM* Ackord	185:06	184:37	177:47	180:05	-	-	-	-
TBM* Resultatlön	173:36	177:19	173:80	175:38	-	-	-	-
Anläggning	180:13	184:37	0	0	138:18	168:41	143:88	154:73
Maskin					160:59	136:94	0	162:43
Kran/Maskin					0	0	178:06	181:98
Rör	0	230:89	0	237:77	156:25	178:58	162:79	159:64
Industrirör/Isolering	0	0	0	0	0/0	0/154:39	0/0	0/0
Plåt	206:56	206:56	206:56	174:34	Görs ingen tidlöneredovisning			
Papp	152:92	0	0	0	0	147:04	0	145:87
Undertak					0	163:98	155:00	152:43
Plattsättning	0	0	239:93	212:66	0	145:75	149:95	171:61
Sten					0	0	0	0
Golv	0	222:35	224:28	205:22	162:53	162:93	147:74	152:94
Ställning	0	0	0	158:00	0	150:86	124:86	175:29
Glas	0	156:63	0	0	138:39	162:21	154:47	146:22
Städ					130:76	0	0	108:05

Obs! Förtjänststatistiken i Byggnadsarbetaren kan skilja sig från den ovan. Här redovisas fördelningsförtjänst och fler TBM-ackord.

* TBM=Trä Betong Mur

Vi ska vara med och skörda

Hösten är skördetid i vårt avlånga lland. Det är fin avkoppling att ge sig ut i skogen och skörda höstens delikatesser, främst kantareller.

En annan skördetid står vi i Byggnads inför, den förestående avtalsrörelsen.

Det brukar heta att som sår får man skörda. Denna devis gäller inte om man lyssnar på arbetsgivarorganisationerna som vi ska träffa nya avtal med.

För i vanlig ordning går Svenskt Näringsliv (Stefan Fölster) påpassligt ut i media med sin prognos för den ekonomiska tillväxten i riket de kommande åren. Och då finns det inget att skörda hävdar man. Hur kan det alltid råda missväxt, nödår och inget att skörda när det är dags för avtalsförhandlingar?

I Byggavtalet är avsikten att avtalet ska sträcka sig över flera avtalsperioder. Därför är det främst ersättningsnivåer som ska diskuteras i avtalsförhandlingarna.

För plåt-, ventilation-, kyl- och vvs-avtalen kan stora förändringar vara på gång i nästa avtalsrörelse. Diskussioner förs med arbetsgivarorganisationerna om att slå ihop dessa avtal till ett gemensamt. Hur det blir ser vi till våren när det blir skarpt läge i avtalsförhandlingarna.

För att vi ska kunna stå starka och enade i förhandlingar med arbetsgivarparterna, gäller det att fler pratar lön och villkor med varandra på arbetsplatserna. Byggnads lönesystem ifrågasätts ständigt från arbetsgivarhåll. Då är det viktigt att många står upp för vår rätt till en rättvis lönesättning. Ackordsystemen är enda möjligheten att vara med och skörda frukterna av det vi har varit med om att producera.

Jesper Carlsson,
Byggnads Halmstad (snart
Byggnads Väst)

Begrepp att förstå

Alla ord i lönesammanhang är inte lätta att förstå.

Prestationslön

Samlade uttrycket för alla olika former av ackord och resultatlön.

Ackord

En löneform som finns i olika varianter. Grundtanken med ackord innebär att lönen bestäms av tidsåtgången för arbetet i relation till den tid som från början fastställts.

Resultatlön

Innebär att lönen bestäms av den ekonomiska utfallet på arbetsplatsen, dvs arbetsgivarens resultat.

Fördelningsförtjänst

Används i prestationslönesammanhang. Är den förtjänst som räknas fram när yrkesarbetare, lärlingar och övriga arbetare deltar i beräkningen med sina respektive fördelningstal (t ex lärlingsstegen).

Vad medlemmar förtjänat

De flesta jobb kan mätas. Det är inte ovanligt att lönen ökar med 20 kr/tim, vilket dessutom också höjer både semesterlönen och pensionen. Siffrorna nedan, som informerar om regionens högsta förtjänster, talar sitt tydliga språk.

Har du frågor, vill du börja mäta eller vill du veta mer om övriga yrkesgruppers mätningar se kontaktinfo i ruta här på sidan.

Prestationslönestatistik TBMA* 1 juli – 30 sept -11

	Företag	Objekt, ort	Fördelningstid	Förtjänst	Löneform	Avd
1	PSAB (Protective System AB)	Onyxen???	159 tim	245:01	Ackord	12
2	PSAB	Dr Westrings g, Gbg	5 852 tim	231:53	Ackord	12
3	PSAB	Dr Westrings g 16, Gbg	3 491 tim	230:03	Ackord	12
4	Stenmarks Bygg AB	Takbyte Rudensköld, Lidköping	645 tim	221:19	Ackord	6
5	NCC Fyrbodals	BB/EVA NÄL, Trollhättan	1 453 tim	220:62	Ackord	6
6	Calles Byggnads i Skövde AB	Björkängen 1 och 2, Töreboda	2 200 tim	212:92	Ackord	6
7	PSAB	Råda, etapp 3	7 670 tim	212:00	Ackord	12
8	Olofson Bygg AB	Badrumsrenovering, Borås	842 tim	207:68	Ackord	13
9	Calles Byggnads i Skövde AB	Högelidsskolan, om- och tillbyggn, Mariestad	3 106 tim	206:66	Ackord	6
10	Asplunds Bygg i Falköping AB	Kavelbrogymnasiet, Skövde	1 612 tim	206:51	Ackord	6
11	Sefa Betong	Dockhuset	4 775 tim	204:01	Ackord	12
12	Olofson Bygg AB	Idrottsanläggning, Ulricehamn	1 251 tim	201:21	Ackord	13
13	Tage & Söner	Kv Björket, Halmstad	1 283 tim	199:35	Ackord	22
14	Petersson & Hansson	Drivbanken Falkenberg	4 323 tim	199:18	Ackord	22
15	NCC Fyrbodals	Velanda - Pressebo	5 649 tim	198:91	Anlägg	6

*TBMA=Trä Betong Mur Anlägg

Prestationslönestatistik VVS 1 juli – 30 sept -11

	Företag	Objekt, ort	Fördelningstid	Förtjänst	Löneform	Avd
1	Kungälv's Rörläggeri AB	Sahlgrenska	5 751 tim	219:10	Ackord	12
2	Kungälv's Rörläggeri AB	Brf Mandeln Övre Husarg, Gbg	3 766 tim	202:01	Ackord	12

Efterlysning! Det brukar finnas fler mätningar för vvs-are i tabellen ovan. Mätningar som med säkerhet görs men inte rapporteras till Byggnads. Det är av största vikt att de redovisas. För när avtalet ska förhandlas om måste vi via statistik visa att ackordet används. Annars är risk att löneformen försvinner.

Frågor om lön, lönestatistik, avtalshöjningar...

Kontakta någon av personerna nedan
Carl-Otto Widhja, Bygg 6:an Väst,
Conny Johansson, Bygg 12:an, *Magnus Carlsson*, Byggnads Borås eller *Jesper Carlsson*, Byggnads avd 22 Halmstad.
 Telefonnummer och mail se sid 16.

Konkurser

Följande konkurser har kommit till avdelningarnas kännedom under hösten 2011 (inga konkurser rapporterade till Byggnads Borås eller Byggnads Halmstad).

Bygg 6:an Väst

969755-3494 Puts & Fasad HB

Bygg 12:an, Göteborg

556599-1105 LZ Gruppen AB

556804-6329 Robusta Entreprenad AB

969724-9838 J.A.L. Consult HB

556432-5156 Bengtsson G Entreprenad & Fastighetsservice AB

556693-0763 West Coast Coating AB

556331-0423 CDC construction & services AB

556164-2488 Frog Construction & Diving AB

556725-6911 Frog Marine Group AB

556288-9708 ARS Recycling AB

När vvs:are vill mäta sina jobb

Som synes här intill går det att tjäna pengar om man är rörläggare och arbetar på ackord. Gör så här om du vill pröva.

Steg ett är att en *ackordssedel* ska skrivas. Den ska klargöra att det aktuella jobbet ska utföras på ackord. Arbetsgivaren och arbetstagaren skriver den ihop och skickar den till Byggnads.

Steg två är att arbetstagare och arbetsgivare gör en *skriftlig ackordsöverenskommelse* som anger antalet timmar på objektet (företaget är skyldigt att lämna tidsunderlag). Den ska träffas senast när 20 % av beräknad produktionstid har gått. Om man inte är nöjd med innehållet i överenskommelsen kontakta Byggnads innan påskrift.

Har du frågor kontakta vvs-ansvarig på din avdelning/verksamhetskontor se sid 2.

Höstvila vid havet

Bygg 12:an har fyra välutrustade stugor, tre på Gullholmsbaden och en på TanumStrand, som alla medlemmar i den blivande regionen kan hyra billigt. Extra förmånligt är det under höst och vinter

Efter sommaren är hyran lägre och du kan hyra veckovis alternativt kortare perioder som helger eller enstaka dagar.

Stugorna i TanumStrand är i stort sett fullbokad men Gullholmsbadens stugor har så gott som alltid, under höst och vinter, lediga perioder att erbjuda. Att vara där är att befinna sig fjärran från stress. Att gå långa promenader och sedan kura under en filt i soffan.

Stugorna på Gullholmsbaden ligger fint och fridfullt intill en liten sjö. För att uppleva rytande eller kav lugnt hav får man gå en höstpromenad över berg eller på stigar.

I skrivande stund är vinterrabatten inte helt fastslagen men flera år tidigare har hyran varit extra låg i januari och februari. Boka idag.

Kontakta Yvonne Andersson, 031-774 33 76 eller yvonne.andersson@bygggnads.se, om du har frågor eller vill boka.

Direktnummer till personal i region Byggnads Väst

Trollhättan/Skövde

Benny Augustsson	0520-48 92 92
Lena Bråberg	0520-48 92 78
Linnéa Ellström	0520-48 92 79
Mikael Holmqvist	0520-48 92 85
Bengt Karlsson , ordf	0520-48 92 93
Morgan Karlsson	0520-48 92 83
Rickard Kronlid	0520-48 92 75
Mona Malm	0520-48 92 81
Jan Nyqvist	0733-37 94 19
Carl-Otto Widhja	0520-48 92 86
<i>Skövdekontoret</i>	
Örjan Bolin, TBM	0500-44 75 03
Sofia Fredriksson	0500-44 75 01
Hans-Erik Lidén	0500-44 75 07

Göteborg (går även till mobiler)

Conny Alfredsson	031-774 33 36
Yvonne Andersson	031-774 33 76
Charlotte Bejmyr	031-774 33 35
Jan-Erik Berg	031-774 33 83
Dan Berggren	031-774 33 54
Rita Ekman	031-774 33 95
Tomas Emanuelsson , ordf	
	031-774 33 63
Mats Gröndahl	031-774 33 67
Anders Johansson	031-774 33 75
Conny Johansson*	031-774 33 94

Conny Jan Johansson*	031-774 33 91
Joakim Kahlman	031-774 33 33
Anders Karlsson	031-774 33 71
Leif-Johan Karlsson	031-774 33 92
Mikolaj Kosieradzki	031-774 33 86
Ann Lundberg	031-774 33 22
Mikael Lundell	031-774 33 74
Thomas Nilsson	031-774 33 59
Parham Pour Bayramian	031-774 33 42
Marianne Ratajc	031-774 33 57
Jack Rolka	031-774 33 45
Ingemar Rönn	031-774 33 51
Roland Schüller	031-774 33 14
Hans Stevander	031-774 33 78
Marie Thegerström	031-774 33 61
Jan Thell	031-774 33 81

Borås

Peter Andersen	0708-13 61 56
Rolf Andersson , ordf	0708-13 61 58
Magnus Carlsson	0708-13 61 57
Gunilla Haag	033-20 55 70
Peter Hellberg	0708-13 61 55
Ronny Karlsson	0708-13 61 59
Tomas Lundin	0708-13 61 54
Eija Thorsén	033-20 55 69

Halmstad

Agneta Adgård	010-601 13 91
Stefan Bengtsson	0708-29 93 57
Stig Bengtsson , ordf	0708-29 93 51
Margit Bik	0708-29 93 58
Lennart Björnkvist	0708-29 93 59
Jesper Carlsson	0733-30 09 68
Henrik Fager	0733-30 09 67
Britt-Inger Fransson	010-601 13 90
Tomas Sundqvist	0708-29 93 54

Vill du hellre maila? Ersätt första delen i mailadressen nedan med namnen ovan:

fornamn.efternamn@bygggnads.se*

* Två ombudsmän på Bygg 12:an heter Conny Johansson. Mail-adresserna skiljs åt genom att Conny Jan Johansson har ett **j** infogat: conny.j.johansson@bygggnads.se

Du kan givetvis också maila frågor till avdelningarnas "brevlådor" för vidarebefordran till person med rätt kunskap. Se sid 2

bygg6an@bygggnads.se
bygg12an@bygggnads.se
boras@bygggnads.se
halmstad@bygggnads.se